

NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ LỚP 4 Ở TIỂU HỌC THEO HƯỚNG TÍCH HỢP

Ngô Thị Nhung
Trường Tiểu học Lý Nam Đế
Email: Ntnhung181@gmail.com

Tóm tắt: Đổi mới phương pháp giảng dạy theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học là yêu cầu cốt lõi của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Bài viết này đi sâu phân tích cấu trúc nội dung và phương pháp tổ chức dạy học môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 dưới góc nhìn tích hợp liên môn. Bằng việc hệ thống hóa mạch kiến thức theo trục không gian mở rộng dần từ địa phương đến các vùng miền lãnh thổ, nghiên cứu làm rõ tính ưu việt của mô hình học tập này trong việc hình thành tư duy tổng hợp về không gian và thời gian lịch sử cho học sinh. Đồng thời, bài viết đề xuất các giải pháp linh hoạt hóa phương pháp sư phạm, kết hợp hài hòa giữa phương pháp truyền thống với các kỹ thuật dạy học tích cực như: giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm và nghiên cứu tình huống. Kết quả nghiên cứu cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn thiết thực nhằm giúp giáo viên thiết kế các không gian học tập đa chiều, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện và bồi đắp tình yêu quê hương, đất nước cho học sinh tiểu học.

Từ khóa: Lịch sử và Địa lí lớp 4, dạy học tích hợp, Chương trình giáo dục phổ thông 2018, phương pháp dạy học tích cực, phát triển năng lực.

CONTENT AND PEDAGOGICAL METHODS FOR GRADE 4 HISTORY AND GEOGRAPHY IN PRIMARY SCHOOLS: AN INTEGRATED APPROACH

Abstract: Innovating teaching methods towards developing learners' qualities and competencies is a core requirement of the 2018 General Education Program in Vietnam. This article deeply analyzes the content structure and pedagogical organization of Grade 4 History and Geography through an interdisciplinary integrated lens. By systematizing the knowledge circuit along an expanding spatial axis—from the local community to national regions—the research clarifies the advantages of this model in forming a comprehensive synthesis of historical space and time for students. Furthermore, the paper proposes flexible pedagogical solutions, harmoniously combining traditional methods with active teaching techniques such as problem-solving, group discussions, and case studies. The research results provide a practical theoretical and empirical basis to assist teachers in designing multi-dimensional learning spaces, contributing to enhancing the quality of holistic education and nurturing a love for the homeland and country among primary students.

Keywords: Grade 4 History and Geography, integrated teaching, 2018 General Education Program, pedagogical methods.

Nhận bài: 13/01/2026

Phản biện: 23/02/2026

Duyệt đăng: 27/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong kỷ nguyên tri thức của thế kỷ XXI, giáo dục phổ thông trên thế giới đang chuyển dịch mạnh mẽ từ mô hình tiếp cận nội dung sang mô hình phát triển phẩm chất và năng lực người học. Một trong những chiến lược cốt lõi để đạt được mục tiêu này là dạy học tích hợp (Integrated Curriculum) – phương thức cho phép học sinh phá vỡ ranh giới giữa các môn học đơn lẻ để hình thành cái nhìn hệ thống về thế giới thực.

Trên thế giới, các nghiên cứu của Drake và Burns (2004) hay Fogarty (2009) đã khẳng định rằng việc tích hợp kiến thức giúp tăng cường khả năng tư duy bậc cao và kỹ năng giải quyết vấn đề của học sinh thông qua việc kết nối các khái niệm rời rạc thành một mạng lưới tri thức thống nhất. Tại các quốc gia có nền giáo dục tiên tiến như Phần Lan, Singapore hay Hàn Quốc, các môn học về xã hội và nhân văn ở bậc tiểu học thường được tổ chức theo các chủ đề liên môn (Interdisciplinary) nhằm giúp trẻ em tiếp cận các vấn đề thực tiễn một cách đa chiều.

Tại Việt Nam, quán triệt tinh thần đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) 2018 đã xác định dạy học tích hợp là một điểm đổi mới mang tính đột phá. Trong đó, môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 đóng vai trò then chốt khi lần đầu tiên các tri thức về lịch sử và địa lí không còn tồn tại biệt lập mà được cấu trúc hóa trong những chủ đề thống nhất, phản ánh mối quan hệ biện chứng giữa con người, không gian địa lí và bối cảnh thời gian. Cách tiếp cận theo trục không gian mở rộng dần từ địa phương đến các vùng miền lãnh thổ không chỉ phù hợp với đặc điểm tâm lí nhận thức của lứa tuổi học sinh tiểu học mà còn là con đường ngắn nhất để bồi đắp lòng tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm với cộng đồng. Tuy nhiên, chuyển từ nhận thức lý luận sang thực thi phương pháp giảng dạy tích hợp trong thực tiễn vẫn là một thách thức lớn đối với đội ngũ giáo viên. Các khó khăn về việc lựa chọn hình thức tổ chức dạy học, phối hợp các phương

pháp tích cực và khai thác thiết bị dạy học số vẫn đang là những “điểm nghẽn” cần được tháo gỡ. Xuất phát từ thực tiễn đó, bài viết tập trung nghiên cứu: “*Nội dung và phương pháp giảng dạy môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 theo hướng tích hợp*”. Nghiên cứu kỳ vọng sẽ cung cấp một cái nhìn hệ thống về cấu trúc chương trình, đồng thời đề xuất các giải pháp sư phạm linh hoạt nhằm tối ưu hóa hiệu quả giảng dạy, đáp ứng yêu cầu khắt khe của công cuộc đổi mới giáo dục hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 ở tiểu học theo hướng tích hợp

Trong chương trình giáo dục phổ thông 2018, môn Lịch sử và Địa lí ở tiểu học được xây dựng theo định hướng tích hợp nhằm góp phần thực hiện mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực cho học sinh. Khác với cách tổ chức truyền thống trước đây, chương trình mới không tách biệt nội dung lịch sử và địa lí thành hai phân môn riêng mà tổ chức các tri thức trong những chủ đề thống nhất. Sự kết nối này phản ánh mối quan hệ chặt chẽ giữa con người với không gian địa lí, giữa các sự kiện lịch sử với bối cảnh tự nhiên và xã hội, từ đó giúp học sinh hình thành nhận thức tổng hợp về thế giới xung quanh.

Nội dung môn học được thiết kế theo nguyên tắc mở rộng dần phạm vi không gian địa lí – xã hội. Học sinh bắt đầu từ những vấn đề gần gũi với cuộc sống như địa phương nơi mình sinh sống, sau đó mở rộng dần ra các vùng miền của đất nước. Cách tổ chức này phù hợp với đặc điểm tâm lí và nhận thức của học sinh tiểu học, đồng thời giúp các em từng bước hình thành nhận thức hệ thống về quê hương, đất nước và đời sống xã hội.

2.1.1. Định hướng tích hợp nội dung

Định hướng tích hợp trong chương trình môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 được thể hiện thông qua sự kết hợp giữa các tri thức lịch sử và địa lí trong từng chủ đề học tập. Sự tích hợp này không chỉ giúp học sinh tiếp cận kiến thức một cách toàn diện mà còn tạo điều kiện để các em nhận thức rõ hơn về mối quan hệ giữa các yếu tố tự nhiên, xã hội và lịch sử trong quá trình phát triển của đất nước.

Đối với phần Lịch sử, nội dung kiến thức không được sắp xếp theo trình tự thời gian một

cách nghiêm ngặt như trong chương trình lịch sử ở các cấp học cao hơn. Thay vào đó, các nội dung được lựa chọn theo tính tiêu biểu, tập trung giới thiệu những nhân vật, sự kiện, di tích và vùng đất gắn với những dấu ấn lịch sử đặc sắc của địa phương, vùng miền và cả nước. Thông qua việc tìm hiểu các yếu tố lịch sử này, học sinh bước đầu nhận thức được truyền thống đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc, đồng thời hình thành tình cảm yêu quê hương, đất nước.

Đối với phần Địa lí, chương trình tập trung giới thiệu những đặc điểm tự nhiên, dân cư, hoạt động sản xuất và đời sống văn hóa – xã hội đặc trưng của từng vùng miền. Học sinh được tìm hiểu về địa hình, khí hậu, tài nguyên thiên nhiên, cũng như các hoạt động kinh tế và văn hóa của cư dân ở các khu vực khác nhau. Qua đó, các em hiểu được sự đa dạng của điều kiện tự nhiên và đời sống xã hội ở các vùng lãnh thổ, đồng thời nhận thức được tính thống nhất của quốc gia Việt Nam.

Việc lựa chọn nội dung theo hướng tích hợp vừa phản ánh những đặc điểm tự nhiên – xã hội tiêu biểu của từng vùng miền, vừa làm nổi bật vai trò lịch sử, kinh tế và văn hóa của các vùng lãnh thổ trong tiến trình phát triển chung của đất nước. Điều này giúp học sinh không chỉ tiếp cận kiến thức một cách rời rạc mà còn hiểu được mối liên hệ giữa các yếu tố tự nhiên, lịch sử và xã hội.

2.1.2. Cấu trúc nội dung chương trình

Chương trình môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 gồm phần mở đầu và sáu chủ đề lớn, được tổ chức theo trục không gian mở rộng từ gần đến xa. Cấu trúc này giúp học sinh từng bước mở rộng hiểu biết từ môi trường sống trực tiếp của mình đến các vùng lãnh thổ rộng lớn hơn của đất nước.

Chủ đề “Địa phương em” là nội dung mở đầu của chương trình. Nội dung này giúp học sinh nhận biết vị trí địa lí, truyền thống văn hóa, lịch sử và các đặc điểm tiêu biểu của tỉnh hoặc thành phố nơi mình sinh sống. Đây là phần nội dung mang tính linh hoạt cao, cho phép các địa phương chủ động xây dựng các nội dung cụ thể dựa trên yêu cầu cần đạt của chương trình tổng thể. Thông qua việc tìm hiểu về địa phương, học sinh hình thành sự gắn bó với quê hương và bước đầu hiểu được vai trò của địa phương trong sự phát triển chung của đất nước.

Chủ đề “Trung du và miền núi Bắc Bộ” giúp học sinh tìm hiểu đặc điểm địa hình, khí hậu và tài nguyên thiên nhiên của vùng đất này, đồng thời giới thiệu truyền thống lịch sử và văn hóa của các dân tộc sinh sống tại khu vực miền núi phía Bắc. Qua đó, học sinh nhận thức được sự phong phú về văn hóa và điều kiện tự nhiên của vùng cao.

Chủ đề “Đồng bằng Bắc Bộ” tập trung giới thiệu những đặc điểm tiêu biểu của đồng bằng châu thổ sông Hồng – một trong những trung tâm chính trị, kinh tế và văn hóa quan trọng của cả nước. Bên cạnh đó, học sinh cũng được tìm hiểu một số sự kiện lịch sử tiêu biểu gắn với vùng đất Thăng Long – Hà Nội, qua đó nhận thức rõ hơn về vai trò lịch sử của khu vực này trong tiến trình phát triển của dân tộc.

Chủ đề “Duyên hải miền Trung” giúp học sinh tìm hiểu đặc điểm tự nhiên của vùng đất có địa hình hẹp, dài, nhiều dãy núi ăn ra biển. Đồng thời, chương trình cũng giới thiệu các di tích lịch sử, danh nhân và những sự kiện lịch sử gắn với vùng đất miền Trung, qua đó giúp học sinh nhận thức được giá trị văn hóa – lịch sử của khu vực này.

Chủ đề “Tây Nguyên” cung cấp những kiến thức cơ bản về vị trí địa lý, đặc điểm tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên của vùng cao nguyên. Bên cạnh đó, học sinh còn được tìm hiểu về đời sống văn hóa của đồng bào các dân tộc Tây Nguyên cũng như lịch sử đấu tranh bảo vệ và xây dựng vùng đất này.

Chủ đề “Nam Bộ” giới thiệu đặc điểm tự nhiên của đồng bằng sông Cửu Long và vùng Đông Nam Bộ. Đồng thời, học sinh được tìm hiểu về truyền thống cần cù, sáng tạo trong lao động của cư dân vùng đất phương Nam cũng như những dấu ấn lịch sử tiêu biểu gắn với quá trình khai phá và phát triển vùng đất này.

2.1.3. Đặc điểm tổ chức dạy học

Việc tổ chức dạy học môn Lịch sử và Địa lý lớp 4 theo hướng tích hợp được thiết kế theo hướng mở và linh hoạt. Các chủ đề học tập có thể được sắp xếp theo trình tự từ gần đến xa, từ cụ thể đến khái quát, đồng thời có thể điều chỉnh phù hợp với đặc điểm vùng miền và điều kiện thực tế của từng địa phương.

Trong quá trình học tập, học sinh được rèn luyện nhiều năng lực quan trọng như năng lực tìm hiểu lịch sử – địa lý, năng lực so sánh, phân tích

và liên hệ kiến thức với thực tiễn. Thông qua các hoạt động học tập đa dạng như thảo luận nhóm, quan sát bản đồ, phân tích hình ảnh, tham quan thực tế hoặc thực hiện các dự án học tập nhỏ, học sinh từng bước hình thành tư duy lịch sử và tư duy không gian địa lý.

Bên cạnh đó, môn học còn tích hợp nhiều nội dung giáo dục quan trọng khác như giáo dục bảo vệ môi trường, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc, giáo dục công dân và định hướng nghề nghiệp. Những nội dung này được triển khai thông qua các hoạt động trải nghiệm, thảo luận và dự án học tập, góp phần gắn kết kiến thức với thực tiễn đời sống.

2.2. Hình thức tổ chức và phương pháp dạy học môn Lịch sử và Địa lý lớp 4 ở trường tiểu học theo hướng tích hợp

2.2.1. Hình thức dạy học

Hình thức tổ chức dạy học môn Lịch sử và Địa lý theo hướng tích hợp một cách đa dạng nhằm phát huy tính tích cực của người học. Để làm được điều này thì GV phải là người đóng vai trò tổ chức, hướng dẫn lựa chọn các hình thức tổ chức dạy học phù hợp với năng lực của HS. Giáo viên dựa vào mục tiêu bài lựa chọn, phối hợp các hình thức dạy học nhằm mang lại hiệu quả như học tập trên lớp, học tập theo nhóm ngoài lớp, thực hành trải nghiệm môn học, học tập trong môi trường thực tiễn, học tập qua nghiên cứu khoa học.

- Tổ chức học tập trên lớp: Quá trình diễn ra trên lớp học, toàn thể HS trong lớp học đều được thực hiện cùng một mục tiêu. Hoạt động này được diễn ra trong quá trình dạy học lý thuyết, dạy các khái niệm chung, triển khai các nhiệm vụ chung giữa các nhóm.

- Tổ chức học tập theo nhóm ngoài lớp: Thực hiện các nghiên cứu về lý thuyết, các nội dung thực hành, các thí nghiệm, các dự án dạy học nhỏ dựa vào năng lực nhóm đối tượng HS, GV giao nhiệm vụ cụ thể.

- Tổ chức học tập thực hành trải nghiệm môn học: Giáo viên tổ chức các hoạt động thực hành thí nghiệm môn học, dự án nghiên cứu; tham gia seminar, tham quan, sinh hoạt ngoài giờ lên lớp, hoạt động cắm trại, đọc sách,...

- Tổ chức học tập trong môi trường thực tiễn: Giáo viên tổ chức học tập thông qua các hoạt động tham quan thực tế, thí nghiệm thực tế.

- Học tập qua nghiên cứu khoa học: Học sinh đóng vai trò là nhà nghiên cứu thực hiện các dự án, từ đó giải quyết các vấn đề nêu ra trong thực tiễn cuộc sống.

2.2.2. Phương pháp dạy học môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 ở tiểu học theo hướng tích hợp

Trong chương trình giáo dục phổ thông hiện nay, việc tổ chức dạy học môn Lịch sử và Địa lí ở tiểu học theo hướng tích hợp đòi hỏi sự đổi mới cả về nội dung và phương pháp giảng dạy. Phương pháp dạy học môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 theo hướng tích hợp được hiểu là hệ thống các cách thức tổ chức hoạt động dạy học giữa giáo viên và học sinh nhằm giúp học sinh lĩnh hội kiến thức, hình thành kỹ năng và phát triển các phẩm chất, năng lực cần thiết. Thông qua quá trình tương tác giữa giáo viên và học sinh, các hoạt động dạy học không chỉ hướng đến việc truyền đạt tri thức mà còn tạo điều kiện để học sinh chủ động khám phá, tìm hiểu và vận dụng kiến thức vào thực tiễn.

Trong thực tiễn dạy học, không có một phương pháp nào được xem là tối ưu và có thể áp dụng cho mọi tình huống sư phạm. Do đó, giáo viên cần linh hoạt lựa chọn và phối hợp nhiều phương pháp khác nhau phù hợp với mục tiêu bài học, nội dung kiến thức cũng như đặc điểm nhận thức của học sinh tiểu học. Việc kết hợp hợp lý các phương pháp dạy học sẽ góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục, đồng thời phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của người học.

Một trong những nhóm phương pháp được sử dụng phổ biến trong dạy học môn Lịch sử và Địa lí là các phương pháp dạy học truyền thống. Nhóm phương pháp này bao gồm thuyết trình, đàm thoại, trực quan, trình diễn và thực hành. Thông qua các phương pháp này, giáo viên sử dụng lời nói, hình ảnh hoặc các phương tiện trực quan để trình bày nội dung kiến thức, giúp học sinh tiếp cận thông tin một cách có hệ thống. Mặc dù các phương pháp truyền thống thường đặt giáo viên vào vai trò chủ đạo trong quá trình dạy học, song nếu được sử dụng hợp lý, kết hợp với các phương tiện trực quan như bản đồ, tranh ảnh, video hoặc mô hình minh họa, chúng vẫn có thể phát huy hiệu quả trong việc giúp học sinh hình thành những hiểu biết ban đầu về các sự kiện lịch sử và đặc điểm địa lí.

Bên cạnh các phương pháp truyền thống, phương pháp dạy học giải quyết vấn đề cũng giữ vai trò quan trọng trong quá trình dạy học môn Lịch sử và Địa lí theo hướng tích hợp. Phương pháp này xuất phát từ quan điểm cho rằng trong học tập cũng như trong đời sống thực tiễn luôn tồn tại những vấn đề cần được phân tích và giải quyết. Trong quá trình dạy học, giáo viên tạo ra các tình huống có vấn đề gắn với nội dung bài học, từ đó tổ chức và hướng dẫn học sinh tự tìm tòi cách giải quyết. Thông qua quá trình đó, học sinh không chỉ lĩnh hội tri thức mới mà còn hình thành cách thức tư duy và phương pháp giải quyết vấn đề. Điều này góp phần phát triển năng lực tư duy độc lập, sáng tạo cũng như khả năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn của học sinh.

Phương pháp dạy học theo nhóm cũng là một hình thức tổ chức dạy học hiệu quả trong môn Lịch sử và Địa lí ở tiểu học. Theo phương pháp này, giáo viên chia lớp thành các nhóm nhỏ để học sinh cùng tham gia thực hiện các nhiệm vụ học tập. Hoạt động học tập theo nhóm giúp học sinh phát huy tính tích cực, khả năng hợp tác và tinh thần trách nhiệm trong quá trình học tập. Tùy theo mục tiêu của bài học, giáo viên có thể phân chia nhóm theo nhiều hình thức khác nhau, như chia nhóm ngẫu nhiên hoặc có chủ định, giao cho các nhóm cùng một nhiệm vụ hoặc những nhiệm vụ khác nhau. Trong mỗi nhóm, các thành viên có thể được phân công những nhiệm vụ cụ thể nhằm đảm bảo mọi học sinh đều tham gia tích cực vào hoạt động chung. Kết quả làm việc của từng nhóm sẽ được trình bày và thảo luận trước lớp, qua đó góp phần xây dựng tri thức chung cho cả lớp.

Nhìn chung, việc vận dụng các phương pháp dạy học môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 theo hướng tích hợp đòi hỏi giáo viên phải linh hoạt kết hợp nhiều phương pháp và hình thức tổ chức dạy học khác nhau. Sự phối hợp hợp lý giữa các phương pháp truyền thống và các phương pháp dạy học tích cực, cùng với việc sử dụng hiệu quả các phương tiện dạy học, sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn học, đồng thời phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất của học sinh tiểu học.

III. KẾT LUẬN

Dạy học môn Lịch sử và Địa lí lớp 4 theo hướng tích hợp không chỉ đơn thuần là một sự thay đổi về cấu trúc nội dung mà là một cuộc cách mạng về triết lý tiếp cận trong giáo dục tiểu học. Nghiên cứu đã chỉ rõ rằng, mô hình tích hợp nội tại dựa trên các chủ đề vùng miền và trục không gian đồng tâm là chìa khóa tối ưu để phá vỡ ranh giới giữa các mảng tri thức rời rạc, giúp học sinh hình thành một thể giới quan thống nhất và biện chứng về mối quan hệ giữa con người, môi trường tự nhiên và tiến trình lịch sử – xã hội.

Để hiện thực hóa những ưu điểm vượt trội của chương trình mới, vai trò của người giáo viên phải được chuyển dịch từ chủ thể truyền thụ sang người thiết kế và điều phối các không gian học tập đa chiều. Việc linh hoạt phối hợp giữa các phương

pháp dạy học truyền thống với các kỹ thuật sư phạm hiện đại như dạy học giải quyết vấn đề, học tập dự án và nghiên cứu tình huống chính là “mắt xích” quan trọng nhất để kích thích tư duy phản biện và năng lực vận dụng thực tiễn của người học.

Từ những phân tích trên, bài viết khẳng định rằng dạy học tích hợp là con đường ngắn nhất để bồi đắp lòng tự hào dân tộc, tình yêu quê hương và hình thành các năng lực cốt lõi cho thế hệ công dân tương lai. Tuy nhiên, để lộ trình này đạt hiệu quả bền vững, cần có sự đầu tư đồng bộ về học liệu số, cơ sở vật chất và đặc biệt là sự đổi mới không ngừng trong tư duy sư phạm của đội ngũ nhà giáo. Đây chính là nền tảng vững chắc để giáo dục tiểu học Việt Nam đáp ứng trọn vẹn những kỳ vọng của kỷ nguyên tri thức và công cuộc đổi mới giáo dục toàn diện hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình Giáo dục phổ thông: Chương trình tổng thể. ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Lịch sử và Địa lí (cấp Tiểu học). ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.*
- Drake, S. M., & Burns, R. C. (2004). *Meeting Standards Through Integrated Curriculum. Association for Supervision and Curriculum Development.*
- Fogarty, R. M. (2009). *How to Integrate the Curricula.* Corwin Press.
- Nguyễn Minh Thuyết (Chủ biên). (2023). *Sách giáo khoa Lịch sử và Địa lí 4 (Bộ sách Cánh Diều/Kết nối tri thức/Chân trời sáng tạo).* NXB Giáo dục Việt Nam/NXB Đại học Sư phạm.
- Phan Ngọc Liên. (2004). *Phương pháp dạy học Lịch sử.* NXB Đại học Sư phạm.
- Nguyễn Thị Liên. (2016). *Dạy học tích hợp phát triển năng lực học sinh.* NXB Đại học Sư phạm.
- Bertha, D. (2005). *Integrated Curriculum in the Primary Years.* Oxford University Press.